

at jeg har jo været uenig med de Herrer om denne Sag. Det er et stort Spørgsmaal, om det ikke havde givet Tingene en anden Vending, hvis man havde anvendt Penge paa Dybbøl istedetfor paa Dannevirke, det kunde gjerne være, at det havde fillt os en hel Del anderledes under Krigen, men da gif man i den Retning, at det skulde være Dannevirke, og de Herrer, der have virket for Dannevirke, maa tage deres Skyld. Saa omtalte det ærede Medlem, som er sagtyndig paa det Omraade, at det var først efter den italienske Krig, at Tælen kom op om rislet Skjys. Jeg vil kun overfor det ærede Medlem gjøre en Bemærkning om, at der netop her i Salen, det vil sige i Rigsraadet, blev af de Sagtyndige oplæst en Beretning om, at Danmark var i Besiddelse af det allerbedste Skjys, som nogen Stat havde. Kort efter udbrød Krigen, og saa heb det sig, at man blev meget overrasket i sagtyndige Kredse over, at Tjenden kunde skyde paa Skandskerne over fra Broager. Saaledes stiller Sagtyndigheden sig. Jeg tror nu, det var, fordi man fandt sig for fornem til at søge Oplysning hos den preussiske Regjering. Derimod søgte man Oplysning om Skjys alle andre Steder. Der gives ogsaa Noget, der hebdet fornem Sagtyndighed, det, at man mener at være mere sagtyndig end alle Andre og derfor heller ikke at behøve at komme ud og se sig om i Verden. Jeg tager de faktiske Forhold, der ligge for, og de ere jo oplyste her. Jeg vil forøvrigt sige, at jeg har altid haft en vis Fornemmelse af, at der i Grunden var noget Urigtigt i nogle at drøfte militære Forhold i en offentlig Forsamling, thi det er, som Faderen til det ærede Medlem for Fredensborg (Hage) sagde, da det blev oplyst, hvor Tjenden ikke kunde lægge sig: "Saa er Tjenden vel heller ikke saa gal at lægge sig der." Der var dengang Tale om Sforterne.

Jeg har bedet om Ordet for at gjøre nogle Bemærkninger, som de Herrer ville tilstede mig at gjøre, da jeg staar lidt upartisk mellem de Hære, der kæmpe om Herloven. Det er jo nemlig det Markvædige ved Sagen, at Tilveiebringelsen af de Midler, her er Tale om, foregaar efter alle Krigskunstens Regler. Her er Angrebsvaaben, Forsvarsvaaben og alle mulige Positioner; der er omgaaende Bevægelser, der er Bevægelser med Baghold, der er Vaabenstilstand, der er hastig Besættelse af fremstødte Positioner, som Ingen aner, kort sagt, alt Muligt, hvad der hører hjemme i Krigen, er udsjort her og udsjores for vore Dine. Der er forskjellige Angrebsvaaben, som hebde: skarende Ironi, bitter Satire, meget lidt derimod er der af et Vaaben, der hebder: godmodigt Humor. Jeg vilde ønske, der var Mere deraf, men desmere er der af det Andet, det skal det ikke mangle paa, og det kommer næsten ind i Betænkningen med. Naar vi nu se

paa, hvad det er, der optager en stor Del af Betænkningen, saa finde vi Side 423—24 et fuldstændigt „Budget over den hele militære Bevilling efter §. 22 paa Finansloven, affattet under den Forudsætning, at den nye Hærlor var helt gennemført, og efter et Antal udfærdne Børnepligtige til Hæren, ligt Gjennemsnittet af Antallet for de sidste 10 Aar, minus Forsøgelsen af de Sværnepligtige efter den nye Slaabelov, samt Naturalier, Brød og Fourage etc., beregnet efter Gjennemsnittet af den virkelige Pris for de sidste 10 Aar.“ Den vidtløftige Udvikling er given af Krigsministeriet. Jeg vil indskyde den Bemærkning, at jeg for mit Vedkommende paa ingen Maade tillægger Tallene her nogen saa overordentlig Betydning. Kunde der virkelig opnaas Noget for vort Forvar, og opnaas noget Mere end det, man stadig siger, at man vil have de 30 Millioner til, nemlig til at vi kunne holde os i 2 à 3 eller maaste 4 Maanedes, saa vilde jeg, som sagt, ikke se saa meget paa Tallene. Altsaa, hvis der kunde gjøres Noget, ved hvilket det saae ud til, at man kunde udrette, hvad det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) med en altfor kort — jeg havde nær sagt poetisk Vending, uagtet man ikke er vant til at høre Poesi fra dette ærede Medlems Side — udtrykte saaledes: „Jeg vil værge mit Land“, saa var det en anden Sag. Naar man nu siger, at det er meget hønt, at han vil værge sit Land, saa skal man ogsaa give ham et Bærg i Haanden, hvorved han kan komme til at værge det; men saa kommer man ogsaa ind paa en hel Mængde prosaiske Betragtninger, der gjøre, at den hele Vending taber sin Poesi. Altsaa, hvis de Herrer kunne sige os, hvad der skal gjøres, for at vi virkelig kunne forsvare os, saa vil jeg ikke se saameget paa Pengene; men det er netop Oplysning derom, jeg saoner ved de Herrer's Forslag, og de Herrer maa da ikke misjende det Standpunkt, at saasnart man ser, at der ikke kan udrettes Synderligt, vil man gjerne slippe med saa lidt som muligt. Det kan man da heller ikke fortænke mig i, og derfor fastholder jeg det Standpunkt, jeg forrige Gang tillod mig at indtage. Havde man fulgt mig, vilde man have sparet alle disse Udviklinger. Jeg var dengang saa heldig at kunne finde Tilslutning hos en hel Mængde militære Herrer, for at man kunde komme ud af det med 200,000 Kr. ud over det Bestemte og saa endda med Tilfagn om, at det ikke skulde foregribe Kjøbenhavns Besættning. Da jeg kom med den Tanke, fik jeg det Vidnesbyrd af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at det var ikke nogen værdig Maade at ende den Sag paa, det kunde forfludre Sagen. (Berg: Ja!) Ja, men det er kun en Paaastand, og det ærede Medlem vil ligesaa lidt kunne slaa en Tjende af Marken med Paaastande som med poetiske Vendinger. Han maa finde sig i, at saa